

A wide-angle photograph of a waterfall. The water flows from several rocky ledges, creating a series of small falls. The surrounding area is dense with green trees and foliage, with sunlight filtering through the canopy.

Jun 2022.

e-turističke novine

turizamsrbije.info

- Kreirajte turističku vest
  - Najavite događaj
  - Promovišite svoju turističku destinaciju
  - Predstavite svoju turističku ponudu
  - Budite u toku sa dešavanjima u srpskom turizmu
  - Oglasite se u e-Turističkim novinama
  - Emitujte svoj promo spot na našem internet portalu
  - Postavite svoj baner

ZAJEDNIČKO SAOPŠTENJE ER SRBIJE, YUTE I TURISTIČKIH AGENCIJA ZAKUPACA ČARTER LETOVA ZA TURISTIČKU SEZONU 2022. GODINE

Preuzmite e-turističke novine
Februar 2022.

e-turističke novine

YUTA

Tradicija kvaliteta - Standard budućnosti

Usludži velikih turbulencija na svetskim tržištima nizinskih derivata u prethodnim pet meseci, cena avio-goriva porasla je za preko 100 odsto. Imajući u vidu da je cesta goriva jedan od ključnih elemenata cene čarter letova, da bi se obezbedila sigurna realizacija ugovora potpisanih sa turističkim agen...
[Ceo tekst](#)

TOS: Doživi Srbiju

FOTO KONKURS "OSETI DUH NOVOG SADA"

Fotkaj Novi Sad i njegovu okolinu i osvoji raznovrsne nagrade

TO: Zlatibor: Zlatibor vas čeka

TO Vrnjačka Banja: Vrnjačka Banja Serbian Queen of Spa

OTVORENA IZLOŽBA "USTANIČKA FRUŠKA GORA"

U konferencijskom sali Turističke organizacije Greda Novog Sada na Trgu slobode, održana je promocija projekta "Ustanica Fruška gora", koji je predstavljen izložbom i istoimenom turističkom oglasom.

Primajte Newsletter!

Vaša mail adresa

Prijavite se

Registrirajte vaš smještaj - Besplatno! Imate nalog? Logujte se!

Republika Srbija
Ministarstvo za turizam
i turističku ponudu

NUTA

Zlatibor
Turistička organizacija

TOB1
TURISTIČKA ORGANIZACIJA GRADA NOVOG SADA

GRADA NOVOG SADA

APATIT / BALKAN

ŠUMADIJA

LJIG

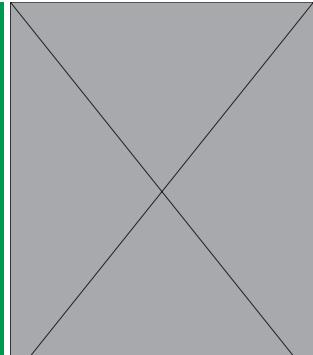
TO Vrnjačka Banja

TO: Leto u Novom Sadu

SADRŽAJ:

4. Sve je spremno

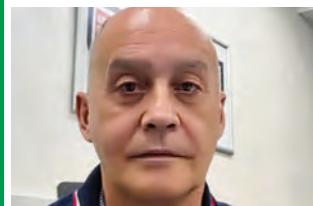
5. Ovo je godina turističkih uspeha i sjajnih rezultata

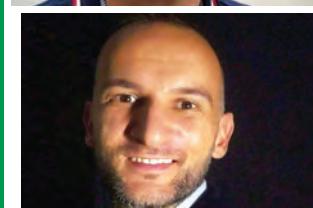
8. Vau!

9. Počeo je oporavak

10. Tourcomserbia

11. Novi Sad u godine Evropske prestonice kulture

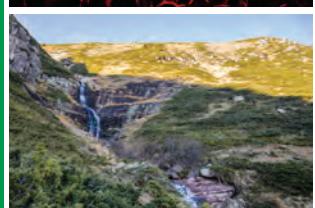
13. Adrenalinske avanture Zlatibora

16. Tri dana sjajnog programa na Arsenal festu

22. Vodopadi Stare planine

24. Odmor i lek na jednom mestu

30. Tri pitanja za...

32. Spoj kulture i turizma

34. Samo kad putujem osećam se kao da sam kod svoje kuće

36. Srbija te čeka

IZMEĐU REDOVA

Željko Milinković*

SVE JE SPREMNO

I dok neki od nas već pakuju kofere, drugi uveliko planiraju gde će na odmor. Onima koji žude za morem dobro je došlo ukidanje skoro svih administrativnih zabrana nastalih zbor Korone. Za one koji će se odmarati kod kuće (u Srbiji) sve je spremno! Jedino što će i jedni i drugi morati da se protegnu prema guberu. Moraće malo da smanje prohteve zbog povećanih cena. Naime, inflacija nam je došla u goste i ima namjeru da se zadrži. Izgleda da se ovog nezvanog gosta nećemo lako rešiti.

Očekivanja od letnje turističke sezone su velika. Nadležni očekuju da padne rekord iz 2019. godine. Njihov optimizam dele i predstavnici naših turističkih destinacija. Oni obećavaju dobru zabavu za goste. U pripremi je i veliki broj manifestacija i raznoraznih događanja. Naša turistička ponuda je sve bolja i bolja i za svakoga se može nešto pronaći. Definitivno, Korona nas neće sprečiti da ovo leto provedemo bez nekih većih ograničenja. Što se tiče stranih turista i oni se polako vraćaju. Prednjače komšije iz regionala (i red je da se komšije redovno obilaze). Kada je reč o ostalim nezahvalno je prognozirati, pre svega zbog rata u Ukrajini. Nedavno sam čuo vest da su Nemci smanjili izdatke za hranu. Počeli su da štede, da čuvaju novac za teška vremena koja očekuju. Da li će taj primer slediti i ostali Evropljani pokazaće dani koji slede. Pre svega to može da se odrazi na međunarodna putovanja. Biće ih manje. Nas to neće mnogo pogoditi. Nemamo more, a to će ovog leta biti njihov prvi izbor. Problem mogu biti ruski turisti

koji nam konstantno dolaze. Ako se baš nešto krupno i nepredviđeno ne desi biće i njih. I Turaka, umalo njih da zaboravim. Eh kad bi nam se još Kinezi vratili!

Ono što nam sreću kvari su cene. Pre svega goriva, a posledično i hrane. Taj problem su prvo osetili naši touroperatori. Iz nedelju u nedelju poskupljuje avio gorivo pa samim tim i charter prevoz. Iz tog razloga potrebne su doplate za već uplaćene aranžmane, što izaziva nezadovoljstvo putnika. Misle da su prevareni i da neko hoće tu da nešto dodatno učari. Slično se dešava i sa autobuskim prevozom. Biće tu posla za turistički inspekciju. Što se troškova hrane tiče, oni rastu iz dana u dan. Tako je i kod kuće (u Srbiji) ali i u našim omiljenim letnjim odredištima: Grčkoj, Turskoj, Crnoj Gori... I dok je cunami zvani korona protutnjao, mada nas iz Svetske zdravstvene organizacije upozoravaju da nije došao kraj pandemije i da postoji opasnost da virus mutira i postane otporan na postojeće vакcine, nad turizmom, i ne samo nad turizmom, nadvili su se tamni olujni oblaci u vidu Ukrajinske krize. Ona nam donosi mnogo nepredvidljivosti i to je ono što zabrinjava. Ko zna šta nas sve čeka! Ali o tom potom.

*Glavni i odgovorni urednik e-Turističkih novina

IZDAVAČ: TURIZAM SRBIJE - BEOGRAD; e-mail: turizamsrbije.info@gmail.com ● REDAKCIJA: GLAVNI I ODGOVORNI UREĐNIK: ŽELJKO MILINKOVIĆ, TEL. 063/10 69 440; ● GRAFIČKI UREĐNIK: RADOJICA ĐURIĆ ● SARADNICI U BROJU: ALEKSANDAR SENIČIĆ, UGLJEŠA STANKOV, BOJAN PETROVIĆ, KATARINA ČUBRAK, MINA STANOJEVIĆ, SNEŽANA MILISAVLJEVIĆ, VLADIMIR IVANOVIĆ, MILOJE OSTOJIĆ, VERICA TERZIN, DRAGOLJUB MARKOVIĆ, BRATISLAV ZLATKOV, MILA ALAVANJA, ANA KOTURANOVIĆ, DANIJELA ARSIĆ, BOJANA BOSNIĆ, SLAĐANA SUDAR, VIKTOR LAZIĆ, VASILJE BALDIĆ, DRAGAN BOSNIĆ ● FOTOGRAFIJE U BROJU: ZORAN LAZAREVIĆ – LAKI, DRAGAN BOSNIĆ, ALEKSANDAR BUBANJA, TO NOVI SAD, TO ZLATIBOR, TO NOVI BEČEJ, TO BRUS, TO PIROT, INSTITUT ZA REHABILITACIJU, TO RAŠKA, TO SOMBOR, TO INĐIJA, MUZEJ KNIGE I PUTOVANJA, CENTAR ZA KULTURU POŽAREVAC, TURIZAM SRBIJE, ARHIVA e-TURISTIČKIH NOVINA ● NASLOVNA STRANA: VODOPAD TUPAVICA, Foto: TURISTIČKA ORGANIZACIJA PIROT

Tatjana Matić, ministarka trgovine,
turizma i telekomunikacija

Ovo je godina turističkog uspeha i sjajnih rezultata

e-TN: Ministarka trgovine, turizma i telekomunikacija ste od 28. oktobra 2020. godine kada ste položili zakletvu u Narodnoj skupštini. U nepune dve godine Vašeg „ministrovanja“ prvo se desila pandemija Korona virusa, pa zatim „Ukrajinska kriza“. Verovatno niste ni sanjali da će se tako nešto dogoditi?

Prethodne dve godine obeležila je pandemija virusa Kovid-19, ali uprkos tome, Vlada Republike Srbije je postigla značajne rezultate. Pokazali smo visok nivo posvećenosti kroz različite mere podrške kao što su subvencionisanja i pružanja bespovratnih sredstava privrednicima i ugostiteljima. Samo prošle godine, Vlada Republike Srbije opredelila je skoro 5,4 milijarde dinara pomoći za ovaj sektor. Period pandemije jeste bio izazovan, i zato sam još više ponosna na rezultate koje smo postigli u okviru Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija. Kada je reč o trenutnoj situaciji na istoku Evrope, državni vrh će učiniti sve kako bi nastavio da štiti interes naših građana i, prevashodno, kako bi očuvao životni standard stanovništva.

e-TN: Nadam se da ćete se složiti sa mojom konstatacijom da se naš turizam polako oporavlja od pandemije?

Uprkos velikim izazovima, naš turistički sektor je počeo da se oporavlja već prošle godine. Oborili smo rekord deviznog priliva od turizma iz 2019. godine. On je 2021. iznosio milijardu i 596 miliona evra. Srbiju je prošle godine posetilo preko dva i po

miliona turista, a Mokra Gora je svrstana u jedno od najlepših sela na svetu. Pandemija je doprinela razvijanju ruralnog turizma koji je sada potreba na globalnom nivou. Nastavićemo da pratimo taj trend. Naša zemlja zaista ima mnogo toga da ponudi.

e-TN: Ukrajinska kriza je već sada postavila nove izazove kada su u pitanju kako domaća tako i inozvana putovanja?

Kada je reč o aktuelnim događanjima na istoku Evrope i njihovom uticaju na trenutne i buduće turističke trendove u Srbiji, vrlo je teško i nezahvalno prognozirati. Iako je broj rezervacija smeštaja nešto manji, kada govorimo o turistima koji dolaze sa istoka Evrope, za sada

ne primećujemo veće poremećaje na ukupnom turističkom tržištu, što potvrđuje i dinamika turističkog prometa. Uprkos krizi na istoku Evrope, očekujemo velike uspehe i ove godine.

e-TN: Pred nama je letnja turistička sezona. Kakva su vaša očekivanja?

U prvih pet meseci 2022. evidentiran je porast od 70,8% u ukupnom broju dolazaka turista u odnosu na isti period prošle godine. Porast od 38,4% su ostvarili domaći državljanin, dok se u broju dolazaka stranih državnjana beleži rast od 156,2%. Već sada možemo da kažemo da smo ostvarili značajne uspehe i opravdali očekivanja koja smo postavili krajem prošle godine. Nesumnjivo, 2022. biće godina turističkog uspeha i sjajnih rezultata te se veoma radujemo predstojećoj letnjoj sezoni.

e-TN: U kojoj meri je naš turizam digitalizovan i šta je još potrebno uraditi po tom pitanju?

Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija sistematicno sprovodi digitalizaciju kao nacionalni strateški cilj Vlade Republike Srbije i jedan od sedam prioriteta razvoja Evropske unije. U martu prošle godine, potpisali smo Sporazum o obrazovanju Zajedničkog tela za realizaciju aktivnosti u oblasti digitalizacije turističke ponude Republike Srbije sa Ministarstvom kulture i informisanja. Ovaj Sporazum intenzivira saradnju na zaštiti i promociji našeg nasleđa i savremenog stvaralaštva, uvažavanje kulture kroz turizam i unapređenje kvaliteta digitalnih turističkih sadržaja. Naša tradicija, kultura i nasleđe su neiscrpni potencijali ukupnog razvoja. Kvalitetni turistički proizvodi utiču na povećanje broja turista, kao i na imidž naše zemlje u svetu. U Ministarstvu trgovine, turizma i telekomunikacija 2021. godine pokrenuli smo kapitalni projekat „Digitalizacija turističke ponude Republike Srbije“. Njime uspostavljamo nacionalnu digitalnu platformu koja će sadržati informacije o svim turistički značajnim lokalitetima i manifestacijama, kao i opremu za uspostavljanje lokalnih računarskih mreža za obezbeđivanje brzog pristupa interneta posetiocima turističkih lokaliteta.

Ova Platforma omogućiće korisnicima da brzo, lako i informisano odlučuju o posetama određenim lokalitetima ili manifestacijama. Takođe, formiramo i Registar turističkih lokaliteta i manifestacija u saradnji sa lokalnim samoupravama, turističkim organizacijama i ostalim akterima u turizmu. U istom okviru, izrađujemo digitalni sadržaj koji će predstaviti turističke kapacitete Republike Srbije u skladu sa potrebama savremenog turiste. Platforma će omogućiti i uspostavljanje nacionalnog portala za pružanje detaljnih informacija o smeštaju i rezervacijama. Kako bismo unapredili kvalitet i dostupnost naših turističkih usluga, razvijamo web platformu i mobilnu aplikaciju pod nazivom „Staze Srbije“ uz podršku Planinarskog saveza Srbije i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija. Ova platforma će pružiti osnovne podatke o stazama, lokacije i fotografije staza u Srbiji, kao i druge važne informacije namenjene ljubiteljima šetnje i planinarenja. Digitalizacija u turizmu veoma je značajna i od nje svi imaju određenu korist, od ruralnih domaćinstava koja žele svoj originalni način života i proizvode da predstave svetu do turista iz drugih krajeva sveta koji žele da otkriju Srbiju

e-TN: Od početka ove godine Republički zavod za statistiku dobija podatke na mesečnom nivou o ukupnom broju ostvarenih dolazaka i noćenja turista od centralnog informacionog sistema u turizmu i ugostiteljstvu e-Turiste koji se nalazi u vašem resornom ministarstvu. Na taj način prekinute su statističke vremenske serije kojim se kvantitativno meri napredak, stagnacija ili nazadovanje našeg turizma. Imajući u vidu da su sada zvanični podaci o turističkom prometu oni koje objavi vaše ministarstvo, a ne neko nezavisno telo da li imamo razloga da sumnjamo u tačnost podataka?

Zakonom o zvaničnoj statistici i Programom zvanične statistike u periodu od 2021. do 2025. godine, propisano je da Republički zavod za statistiku primarno prikuplja i distribuira zvanične statističke podatke. U skladu sa Planom zvanične statistike za 2022. godinu koji je sastavni deo Uredbe o utvrđivanju plana zvanične statistike

za 2022. godinu, propisano je da se podaci o turističkom prometu objavljuju na osnovu statističke obrade podataka preuzetih iz administrativnog izvora, centralnog informacionog sistema u ugostiteljstvu i turizmu – e-Turista. S tim u vezi, Republički zavod za statistiku je i dalje nadležan za davanje podataka koje objavljuje na mesečnom nivou, dok Ministarstvo može da pruži iste podatke u realnom vremenu. S obzirom na to da Ministarstvo i Zavod koriste istu bazu, podaci su identični i jednakо relevantni.

e-TN: Na neki način slična je i situacija sa podacima koje objavljuje Narodna banka Srbije o deviznom prilivu od turizma. Tako smo imali paradoks da je devizni priliv od turizma u 2021. godini kada smo imali ekspanziju Korona virusa i kada je turizam praktično „mrtav“ tri meseca bio veći za oko 200 miliona evra nego u rekordnoj za srpski turizam 2019. godini. Pre neki dan ste naveli da je devizni priliv od turizma u prva tri meseca ove godine bio veći za 43,5% u odnosu na isti period 2021. godine. Kako to komentarišete?

Zahvaljujući brojnim merama podrške turističkoj privredi, stalnim unapređenjem turističke ponude, proizvoda i usluga, kao i intenzivnim marketinškim aktivnostima tokom 2021. godine, poslovanje privrednih subjekata je poboljšano, a porasla je i tražnja u turizmu. Zbog toga smo zabeležili stabilizaciju turističkih kretanja tokom 2021. u odnosu na 2020. godinu. Kao što sam Vam već rekla, devizni priliv od turizma prošle godine iznosio je milijardu i 596 miliona evra, što je porast od 47,2% u odnosu na 2020. godinu, a u odnosu na 2019. godinu, kada je devizni priliv bio milijardu i 436 miliona evra, porast od 11,1%. Kada je reč o tekućoj, 2022. godini, tokom prva tri meseca devizni priliv od turizma porastao je za 43,5% u odnosu na prethodnu godinu. Ovi podaci pokazuju da ove godine možemo očekivati znatno bolje rezultate. Takođe, promocija Srbije kao turističke destinacije trajala je i u vreme pandemije, što je u velikoj meri doprinelo da se Srbija, prema časopisu Traveler, svrsta među top 22 zemlje koje treba posetiti.

Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija nastaviće da ulaže u turističku infrastrukturu i projekte koji su neophodni za dalji razvoj ove grane.

e-TN: Može se reći da su maj mesec obeležili Vaše aktivnosti na polju međunarodne saradnje kada je turizam u pitanju. Imali ste brojne susrete sa Vašim kolegama iz Regiona. Da li je nešto dogovoren?

Maj mesec prvo je obeležilo putovanje u Republiku Albaniju. Tokom dvodnevne posete Tirani sastala sam se sa ministarkom turizma i životne sredine Republike Albanije Mirelom Kumbaro Furki i učestvovala sam na Ministarskoj konferenciji Zapadnog Balkana „Uklanjanje barijera za održivi razvoj turizma“. Tom prilikom, zajedno sa kolegama iz regiona, istakli smo značaj inicijative „Otvoreni Balkan“ za jačanje saradnje između zemalja u regionu. Nakon toga, u Beogradu je održan sastanak sa ministrom turizma Republike Grčke Vasilisom Kikiljasom, sa kojim smo razgovarali o unapređenju saradnje u oblasti turizma. Tom prilikom saglasili smo se da bi otvaranje kancelarije Turističke organizacije Srbije u Atini doprinelo boljoj promociji srpskog turizma u Grčkoj. Takođe, pred kraj meseca maja, Beograd je posetio i ministar ekonomskog razvoja i turizma Crne Gore, Goran Đurović. Na sastanku smo se saglasili da je potrebno osmislići i kreirati zajedničke turističke proizvode na kojima će se dalje razvijati saradnja između Republike Srbije i Crne Gore.

e-TN: Najavljuje se i održavanje još jednog Sajma turizma u ovoj godini?

Sajam hrane i vina, kao rezultat inicijative „Otvoreni Balkan“ biće održan ovog septembra u Beogradu. Ova manifestacija biće prvi događaj koji organizujemo u saradnji sa Republikom Albanijom i Severnom Makedonijom na osnovu Memoranduma o razumevanju u oblasti turizma koji je upravo potpisana na Samitu Otvorenog Balkana u Ohridu. Želimo da naše tri zemlje predstavimo svetu u novom izdanju Zapadnog Balkana, kao destinacije poželjne za turiste sa svih strana sveta.

Željko Milinković

Šta radi ovaj čov(j)ek?!!

Vau!!!

Naš video post je izazvao pravu eksploziju na Facebook-u – video ga je preko 40 miliona ljudi

Pored klasičnih kanala promocije, internet promocija je davno zauzela vodeće mesto. Danas sve turističke organizacije u Srbiji imaju svoj sajt i stranice na društvenim mrežama.

Turistička organizacija opštine Ljig sa svega dva zaposlena, pored, naravno obaveznog sajta ima Facebook stranicu i još nekoliko tematskih stranica na ovoj društvenoj mreži. Na svojoj vrlo posećenoj stranici "Kosidba na Rajcu" prošle godine objavljen je video klip u cilju najave i promocije ove turističke manifestacije.

Ovaj video podelilo je preko 27.000 FB pratilaca, odgledalo ga je gotovo 30 miliona ljudi, a da pri tome nije sponzorisan, odnosno plaćen. Klip traje 26 sekundi, ima svega 7 kadrova i kratak tekst: "Šta radi ovaj čov(j)ek?!!". Video prati Radoša Kotlaju, koji pred publikom kosi otkos širine šest metara. Otkos je inače obično širok oko dva metra.

Lepa i neobična slika nekadašnjeg važnog posla je u mnogima probudila sećanja i emocije. U preko 19.000 komentara dominiraju vau pozitivni, ali ima i negativnih, onih korisnika koji nisu razumeli da se radi o atrakciji i demonstraciji, ali najvažniji cilj je postignut. Vešto je skrenuta pažnja na ovu našu jedinstvenu, tradicionalnu i veoma posećenu turističku manifestaciju.

Pitali smo autora, Vladimira Ivanovića, direktora TO Ljig, u čemu se krije tajna uspeha ovog videa?

- Sve je u prvom kadru. Ako gledalac u prvoj sekundi ne vidi da je to za njega, sledi klizeći palac i prelaz na nešto drugo u potrazi za zanimljivim sadržajem. Na društvenim mrežama je jedan minut ogroman i često je maksimum trajanja. Veliki uspeh je kada većina gledalaca odgleda video do kraja. Definitivno lepe, zanimljive priče i fotografije privlače pratioce i potencijalne turiste.

Video možete pogledati na linku:

<https://bit.ly/3kLpjGw>

Željko Milinković

POČEO JE OPORAVAK

Aleksanar Seničić*

Posle dve godine razmišljanja o protkolima za putovanja i devastiranog sekotora turizma početkom 2022 godine mogli smo primetiti da se stvari vraćaju u "normalu", odnosno da su se ljudi užeeli putovanja. Interesovanje početkom godine podsetilo na interesovanje pre Covida 19. Do početka ratnih dešavanja u Ukrajini interesovanje je bilo slično onome iz 2019. bez obzira na još uvek važeća ograničenja po pitanju ulaska u veliku većinu zemalja. Kako smo se približavali letnjoj sezoni, skoro sve zemlje koje žive od turizma su počele sa ukidanjem Covid mera. Tako danas možemo da kažemo da izuzev Egipta, Tunisa, i Španije, sve ostale zemlje koje su nama zanimljive kao letnje destinacije: Crna Gora, Albanija, Hrvatska, Slovenija, Grčka, Turska, Bugarska, Italija ukinule susve Covid mere i osloboidle ulazak na svoje teritoriju samo uz važeći pašoš. Sve ove okolnosti su dovele do povećanog interesovanja, osim u period početka rata u Ukrajini. Ipak već početkom maja ponovo smo zabeležili veliko interesovanje putnika za letovanje u inostranstvu.

Kao i svih proteklih godina Grčka je absolutni lider po interesovanju naših turista. Za njom su Crna Gora i Turska, a zatim Egipat, Italija, Španija, Hrvatska, Bugarska i Tunis. Možemo sada sa sigurnošću da kažemo da o od ove letnje sezone treba očekivati početak oporavka turističkih agencija posle velike krize. Na žalost ima i onih turističkih agencija koje nisu uspele da opstanu pa to ostaje kao "gorak ukus" posledica raznih okolnosti izazvanih krizom.

Treba svakako očekivati da kao produkt Covid vremena imamo i dalje veliko interesovanje za boravak i letovanje u Srbiji. Vaučeri za boravak u Srbiji su podeljeni u rekordnom vremenu i to 100.000 vaučera. Verujem da će i oni koji odluče da svoj letnji odmor provedu u inostranstvu tokom godine posetiti i neke nove ali i stare destinacije u Srbiji. Takođe, za očekivati je i značajno povećanje

dolazaka stranih gostiju. Prema nekim procenama možda će njihov broj da nadmaši broj pre pandemije.

Kao produkt Ukrajinske krize i rata došlo je do nestasice i povećanja cena naftnih derivata što se odrazilo u daleko većoj meri na avio gorivo nego na ostale vrste goriva. Poskupljenje

od 100% u odnosu na vreme kada su ugovorenii charter letovi doveli su do toga da agencije moraju zahtevati povećanje cena aranžmana kao doplatu za poskupljenje avio goriva i to za sva do sada uplaćena a nerealizovana putovanja. Agencije imaju Zakonom određena prava da u ovakvim situacijama, kada dođe do poremećaja na tržištu roba i usluga, povećaju cene do 8% bruto iznosa aranžmana i da o tome putnika obaveste najkasnije 20 dana pre početka puta. U takvim okolnostima agenciji nije potrebna saglasnost putnika i u suprotnom putnik može raskinuti ugovor i zahtevati povraćaj sredstava. Realno je da su okolnosti značajno izmenjenje kada se radi o povećanju cena na svim nivoima, pa je i ova doplata bila očekivana i jedina moguća. Agencije nažalost, u najvećem broju slučajeva, nisu u finansijskim mogućnostima da posle Covid krize preuzmu na sebe ova poskupljenja.

Krenule su i đačke ekskurzije sa istim problemima kao i do sada. Naime, nedostatak vodiča i pratilaca, značajno otežava njihovu realizaciju. Sve je više žalbi na uvećane cene ovih putovanja. Zbog Zakona i Pravilnika o izvođenju ove vrste omladinskih putovanja, koja su opterećena obaveznim uslovima (lekari, animatori, vodiči, nakanade nastavnicima) kao i iznosima poreza na sve ove troškove, dolazi se do visokih cena ovih putovanja. U narednom periodu treba pronaći način za umanjenje nekih od ovih usluga, kao i smanjenja poreza na ove usluge kako bi ova vrsta putovanja bila dostupnija najširem delu društva.

Sve u svemu treba očekivati dobru turističku sezonu, kako za odlaske u inostranstvo, tako i za boravak u Srbiji. Može se reći da je oporavak sektora turizma počeo.

---

*direktor YUTA

TOURCOMSERBIA

prof. dr. Uglješa Stankov*

Projekat TOURCOMSERBIA (*Tourism destination competitiveness - evaluation model for Serbia*) je ambiciozni projekt koji je od velikog značaja za kontinuirano merenje i nadgledanje sveukupne konkurentnosti turizma Srbije što je posebno važno i za unapređenje turizma kao rastuće ekonomске aktivnosti naše zemlje.

Cilj projekta je da se ustanovi trenutna konkurentska pozicija Srbije kao turističke destinacije kao i jasni pokazatelji koji će oslikavati realno stanje turizma Srbije. Ovo je posebno važno jer projekt predviđa definisanje prioritetnih pokazatelja i oblasti u turizmu Srbije od važnosti za postizanje konkurentnosti. Pored toga, poseban akcenat je stavljen na održivost razvoja i održivi pristup postizanju konkurentnosti Srbije kao turističke destinacije po svim osnovama (prostorna, ekonomска i socio-kulturna). Projektni tim je prepoznao da u vremenu oporavka turizma od pandemije Kovid-19, koja je imala drastične negativne posledice na međunarodni turizam, konkurentnost i održivost turističke destinacije predstavljaju osnovu oporavka i daljeg razvoja turizma.

Jedinstvenost i inovativnost projekta

TOURCOMSERBIA je zasnovana na uspostavljanju modela za merenje i ocenu konkurentnosti koji će činiti sintezu naučne i stručne misli u ovoj oblasti, ali sa ključnim rezultatom, postavljanje jedinstvenog modela za Srbiju kao turističku destinacije i njen konkurentska set. Sinteza ideja u ovakvom pristupu podrazumeva veliki iskorak na polju nauke i struke u međunarodnim okvirima, posebno jer ne postoji jedinstveni model za ocenu konkurentnosti koji može biti upotrebljen na primeru svake turističke destinacije. Pored toga, ako se doda da je većina postojećih modela teorijskog karaktera, da je mali broj praktičnih modela za ocenu konkurentnosti zaživeo i konkretno upotrebljen za inpute politici razvoja turizma u destinacijama, ovaj projekt stvara jasne osnove sinteze teorijskih saznanja i mogućnosti praktične primene, a u cilju postizanja

razvoja turizma sa svim pozitivnim efektima koje donosi jednoj zemlji.

U istraživanjima konkurenčnosti turističkih destinacija sve više se razmatraju indikatori održivosti, dok se uloga turističke tražnje često zanemarije. Ovaj projekat teži da reši i ovaj jaz i

u svom modelu za Srbiju uvodi indikatore održivosti i princip participativnog pristupa koji podrazumeva aktivno učeće svih relevantnih internih i eksternih stejkholder, kako u razvoju modela tako i u ocenjivanju konkurenčnosti Srbije kao turističke destinacije. Istovremeno, ovaj inovativni model će biti testiran i u odabranim zemljama koje su identifikovane kao konkurenti Srbije kao turističke destinacije.

Ukupna vrednost projekta odobrenog za finansiranje iznosi 22,987,000,40 dinara. Predviđeno trajanje projekta je tri godine, a realizacija je otpočela u januaru 2022. godine. Projekat je dobio podršku i ključnih zainteresovanih strana u razvoju turizma Srbije među kojima se izdvajaju Turistička organizacija Srbije, Nacionalna asocijacija turističkih agencija Srbije - YUTA, kao i Poslovno udruženje hotelsko-ugostiteljske privrede - HORES.

Projektni tim sa Departmana za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu i Univerziteta Singidunum čine profesori i istraživači koji se dugi niz godina, na naučnoj i stručnoj osnovi, bave izučavanjem turizma kao fenomena, a posebno konkurenčnosti turističke destinacije i razvoja turizma u Republici Srbiji i svetu: prof. dr Vanja Pavluković, rukovodilac projekta, prof. dr Danijel Pavlović, prof. dr Slobodan Čerović, prof. dr Tatjana Pivac, prof. dr Nemanja Stanišić, prof. dr Tijana Radojević, prof. dr Uglješa Stankov, prof. dr Milana Pantelić, prof. dr Svetlana Vukosav, doc. dr Sanja Kovačić, asistent sa doktoratom Marija Cimbaljević i asistent Aleksa Panić, master.

Projekat TOURCOMSERBIA je finansiran iz programa IDEJE, Fonda za nauku Republike Srbije

*Redovni profesor Departmana za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Prirodno-matematički fakultet, Univerzitet u Novom Sadu

Novi Sad u godini Evropske prestonice kulture

U Novom Sadu, ove 2022. godine održaće se preko 1.500 događaja, na kojima se predstavlja više od 4.000 učesnika iz Srbije, regionala i sveta

Ovu značajnu titulu „Evropska prestonica kulture“, Evropska unija je dodelila „Srpskoj Atini“ 2016. godine. Pod sloganom „Za nove mostove“ program

je podeljen u četiri programske celine, koje idu tokom cele godine.

Kada se pogleda kalendar manifestacija za narednih nekoliko meseci, svi koji odluče da posete Novi Sad imaće priliku da uživaju u manifestacijama kao što su „Interfest“ (16-18. jun) sa kojim se promoviše vinska kultura i vinski proizvodi, ali i nadaleko prepoznatljivi „Exit“ (7-10. jul) koji će ove godine ugostiti mnoga svetska, regionalna, ali i domaća imena sa muzičke scene.

Za poklonike nešto drugačijeg zvuka, od 18. do 21. avgusta održaće se 15. izdanje „Tamburica festa“, dok će oni koji uživaju u hrani i piću kroz festival „Ukusi Vojvodine“ (10-11. septembar) moći da isprobaju nešto što je autentično za ovaj ravničarski kraj.

Uz ove posebno organizovane programe, u godini kulture nas očekuju i brojne druge manifestacije koje doprinose raznovrsnosti kulturno-umetničkog sadržaja u Novom Sadu.

Stalne atrakcije, koje čine srž novosadskog turizma, poput Petrovaradinske tvrđave, starog gradskog jezgra, brojnih muzeja i galerija, raznovrsne ponude na Fruškoj gori, tradicionalnih salaša ili čardi, samo

savršeno za uzgoj vinove loze od kojih nastaju vina odličnog kvaliteta. Zbog svog istorijskog značaja i kvaliteta, ceo kraj možete upoznati kroz ukuse vina načinjenih u šest različitih vinskih pravaca.

su deo turističkog sadržaja koji je idealan za svaki od **52 vikenda u godini**.

Posebnu draž Fruške gore i celog novosadskog područja, čini i njegovo plodonosno tlo, koje je

NAGRADNI
FOTO KONKURS

**OSETI DUH
NOVOG SADA**

Nagradjujemo najlepše prolećne i letnje fotografije

10. maj – 10. avgust 2022.

Zlatni sponzori: DrTechno, SAMSUNG

Za sve ljubitelje fotografije Turistička organizacija grada Novog Sada pripremila je foto konkurs „**Oseti duh Novog Sada**“ koji traje do 10. avgusta 2022. godine, gde će, zahvaljujući mnogobrojnim darodavcima, nagraditi najlepše prolećne i letnje fotografije Novog Sada sa okolinom.

Iskoristite godinu kulture i osetite duh Novog Sada kroz njegovu mladost i radost, tradiciju i gostoljubivost, ali i ležernost i lagani gradski ritam.

ADRENALINSKE AVANTURE ZLATIBORA

Adrenalinske aktivnosti u prelepoj prirodi nadomak urbanog jezgra, mnogobrojne mogućnosti za aktivan odmor, nove pešačko-biciklističke staze, vožnja najdužim zip-lajnom samo su neki od razloga zašto je Zlatibor destinacija za ljubitelje avanture i izazova

Evo 5 predloga kako da provedete svoj savršen odmor na "zlatnoj planini" a da istovemeno osetite nalet adrenalina.i da se "ludo" provedete:

1. Vozite se kvadovima – Vožnja kvadovima će vam omogućiti da vidite i manje poznate delove najposećenije srpske planine. Mnogobrojne su maršrute kojima se može upustiti u adrenalinsku avanturu na četiri točka: vožnja ka Torniku, Zlatiborskim jezerima, Semegnjevu, Čigoti i Spomeniku na Šumatnom brdu.

2. Oprobajte se u paraglajdingu

Iskusni paraglajderi kažu da je Zlatibor idealan za ovaj sport. Vrhovi Čigota i Tornik su omiljena uzletišta paraglajdera. Zbog odličnih uslova za paraglajding, Zlatibor se preporučuje i onima koji tek uče da lete, a takvih je poslednjih godina sve

više. Oni koji bi samo da provere kakav je osećaj posmatrati Zlatibor iz ptičje perspektive mogu se oprobati u tandem-letu sa instruktorom, za šta nije potrebna prethodna obuka.

3. Doživite zip-lajn i Avantura park

Najduži zip-lajn u Srbiji nalazi se u Ljubišu, zlatiborskom selu izvanredne lepote. Dužina tog zip-lajna je 550 metara, maksimalna visina 130 metara, a spust traje 50-60 sekundi. Druga mesta na kojima možete pronaći zip-lajn su Tornik, Avantura park u centru Zlatibora, kao i Dino Park.

4. Iznajmite električni automobil i obiđite Stopića pećinu

Zlatibor je moguće obići i električnim automobilom, zahvaljujući projektu "Pokreni zelenu turu". Automobili se mogu iznajmiti za ture koje podrazumevaju obilazak Sirogojna, Stopića pećine, vodopada u Gostilju, Ljubiša, tematskog parka "El Paso siti" na Vodicama ili Mokre Gore i Drvengrada. A možete i sami napraviti svoju turu i krstariti "zlatnom planinom" na "zeleni" način.

Vozila se iznajmljuju u zgradi Turističke organizacije Zlatibor, s tim što ih je moguće preuzeti kako u Info-centru tako i u hotelu "Buket".

5. Šetajte zahtevnijim stazama

Zlatibor je poznat po pitomim pejzažima i blagim padinama, ali ne dajte da vas to prevari. Ima Zlatibor šta da ponudi i gostima željnim ozbiljnijeg planinarskog izazova. Staze na Torniku ili u Semegnjevu pravi su izbor, a najbolje je da šetate sa iskusnim vodičima. Da bi se podigao nivo zadovoljstva turista željnih aktivnog odmora, koji je veoma izražen, i kako bi imali priliku da upoznaju

Zlatibor iz neke druge perspektive u planu je izgradnja novih pešačkih staza. U prvoj fazi je to staza koja prati trasu „Gold gondole“ do Ribničkog jezera, koja će se kasnije razgranati na ostale prostore „zlatne planine“.

Zlatibor je destinacija gde su prepoznate potrebe savremenog gosta i pronađen način da se kvalitetnom i sadržajnom ponudom izade u susret svim zahtevima. Tokom boravka na Zlatiboru nezaobilazno mesto je i jezero u centru. Prelepa zelena boja jezera, borovi u pozadini,

bočne prskalice idealna su pozadina za savršenu fotografiju koju turisti rado nose kao uspomenu sa Zlatibora. Sam turistički centar raspolaže i modernim gastro-barovima koji oduševljavaju i najprobirljivije goste. Gotovo da nema hotela

koji ne nudi svoj spa program. Masaža, bazeni sa slanom vodom, parna kupatila, tepidarijumi, finska sauna... A tu je uvek nešto novo i atraktivno što privlači turiste. Pogled na centar Zlatibora iz ptičje perspektive moguć je zahvaljujući novoj atrakciji Panoramском točku.

Stvaramo nove uspomene

ATRAKCIJE VRNJAČKE BANJE

Vrnjačka Banja ove sezone upotpunjuje svoju ponudu novim atrakcijama. Posetiocima će uskoro biti dostupni Panoramski točak, Aqua park Raj, Vidikovac Crkveno brdo, Vrnjački tunel, kao i Rajska planina Goč. Dođite da stvaramo nove uspomene.

Kragujevac će grmeti

Tri dana sjajnog programa na Arsenal festu

Na Arsenal festu, u Kragujevcu, ove godine nastupiće Placebo, dr Nele Karajlić i Stefan Milenković, Konstrakta, Inner Circle, Roni Size, Ana Popović, Van Gogh, Rundek i ekipa, Senidah, Električni orgazam, Goran Bare i Majke, Negative, Sunshine...

Kragujevački Arsenal fest, najveći muzički festival na našim prostorima, posle Egzita, ove godine biće održan od 30. juna do 2. jula u jedinstvenom ambijentalnom prostoru Kneževog arsenala. Veliko interesovanje izazvao je nastup svetski

poznatog benda Placebo. Londonski alternativci, prepoznatljivi po androginom izgledu i stavu, kao i osobrenom spolu popa, panka, gotike, grandža i glam roka, nastupiće na Main Stage-u druge festivalske večeri, 1. jula.

Pored Placeba, tu su i slavni violinista Stefan Milenković i legendarni roker, dr Nele Karajlić koji ce prirediti publici zajednički spektakl „Rock El Clasico“, 30. juna, na Main stageu tokom prve večeri trodnevnog Arsenal festa 12 u Kragujevcu, u prostoru Kneževog arsenala. U ovom svojevrsnom eksperimentu njih dvojica spajaju čuvene pesme iz repertoara Zabranjenog pušenja i No Smoking Orchestra, kao što su „Fikreta“, „Gile šampion“, „Ženi nam se Vukota“, „Devil In the Business Class“, sa delima velikih kompozitora klasične muzike – Čajkovskog, Šostakovića, Bramsa...

Van Gogh se vraća na Arsenal 1. jula, promovišući aktuelni album „More bez obala“. Očekuje se da ovaj bend, predvođen Zvonimirom Đukićom Đuletom, donese žestoku, punokrvnu rok svirku, uz hitove iz svih faza 36 godina duge karijere.

CETVRTAK 30. JUN

GOGOL BORDELLO
NEGATIVE
ROCK EL CLASICO
STEFAN MILENKOVIC
& DR NELE KARAJLIC

CENTURION / VIZELJ / ELEKTRUČNI ORGAZAM
DECA LOŠIH MUZIČARA / KONTRA KOMITET
PIPS, CHIPS & VIDEOCLIPS / RITAM NEREDA
SANITARIUM / SUNSHINE / ZVONCEKOVA BILJEŽNICA / ZYRION
CHEEKA & BALOO / GORANCHE B2B MARCO WHITE / PEPE
PETROVITZ YU B2B THEANILO

PETAK 1. JUL

PLACEBO
RONI SIZE
ANA POPOVIC
SENIDAH
VAN GOGH

BASHA / BOLESNA ŠTENAD / E-PLAY / EYESBURN
GORAN BARE & MAJKE / ISTOK IZA / KOIKOI
LUR / NEMANJA / STEFFAN / TAM / Z+
CODEX / EUROPHONICS & EDGE MC / SOFA KRU

SUTOTA 2. JUL

THIEVERY CORPORATION
GOBLINI
KONSTRAKTA

CRNI CERAK / INNER CIRCLE / MORTAL KOMBAT
NAKED / OATHBRINGER / POPEČITELJI
PUNKREAS / RUNDEK & EKIPA / SMOKE MARDELJANO
DJ AČIM B2B DJ EYE / MIGAZZ
MLADEN TOMIC / SALE JANKOVIC B2B HUNCKIE

Predstavnica Srbije na ovogodišnjem Evrosongu u Torinu, Konstrakta, nastupiće poslednje, treće večeri 12. Arsenal festa u Kragujevcu, u subotu 2. jula na Main stageu Kneževog arsenala. Ana Đurić, tekstopisac i pevačica koja je privukla ogromnu pažnju domaće, ali i regionalne i evropske javnosti, pesmom "In corpore sano" i nastupom na Evroviziji, pridružiće se pank-rokerima Goblinima i svetskim zvezdama, Thievery Corporation na glavnoj bini, na zatvaranju festivala,

Na Garden Stageu, prvog dana, 30. juna, nova imena su Električni orgazam, Deca loših muzičara, Sunshine, Vizelj, Zvoncekova bilježnica, Centurion i Zyrion. Drugog festivalskog dana, 1.jula, program u Zastavinoj bašti obogatiće i trep zvezda Senidah, E-play, Bolesna štenad, LUR, Baša i Istok iza. Na Garden 2. jula stiže Darko Rundek sa Ekipom, kao i Naked, Popečitelji, Punkreas i Oathbringer. Poznata su i nova imena na Explosive DJ Stageu: Cheeka & Baloo, Goranche B2B Marco White, Peppe i Petrovitz YU B2B Theanilo (30. jun), te DJ Aćim B2B Eye, Migazz, Mladen Tomić i Sale Janković B2B Hunckie (2. jul).

Na Arsenal se, posle 10 godina, vraćaju Pips, Chips & Videoclips, koji će nastupiti uvodne večeri, 30. juna na Garden stageu. Zagrebački bend još od 1992, kad se pojavio na sceni, predstavlja jedinstvenu pojavu, ne samo u Hrvatskoj, već i u regionu. Iste večeri, u Zastavinoj bašti zasvirajuće i Sanitarium, pobednici ovogodišnjeg "Bunt rok festivala", kao i Kontra komitet, bend koji je trijumfovao na festivalu

BARF. Program na Gardenu u petak 1. jula obogatiće nova atrakcija, bend KoiKoi, pulsko-zagrebački sastav Nemanja, kantautorka Tamara Popović Tam i miljenik mlađe publike Steffan.

Main Stage se nalazi u Kneževom arsenalu, na otvorenom, unutar nekadašnje fabrike municije iz 19. veka. Obližnji Garden Stage je u drvećem natkrivenoj "Zastavinoj bašti", dok je Explosive DJ Stage smešten u rustičnu zgradu "Čaurnice".

Potražnja za smeštajnim kapacitetima u Kragujevcu tokom Arsenal festa je ogromna, imajući u vidu da osim gostiju iz Srbije u Kragujevac, na Arsenal fest, dolaze i ljubitelji dobre svirke iz regiona. Osim u hotelima i privatnom smeštaju, posetoci Arsenal festa, tradicionalno, mogu da borave i u kampu, čija cena je, za sva tri dana, 500 dinara. Kamp se nalazi pored gradskog stadiona Čika Dača.

Komplet ulaznica za sve tri festivalske večeri košta 3.500 dinara. Cene za jedno veče su 1.500 dinara (30. jun), 2.000 dinara (1. jul) i 1.800 dinara (2. jul).

Prodajno mesto: Tickets.rs

Kragujevčani mogu da se kupe karte i na na OMW pumpama, u turističkoj agenciji Malutas travel, u Trafici 11 u ulici Kralja Petra Prvog br 32 i u knjižari Laguna.

Tekst: Snežana Milisavljević
Fotografija: Zoran Lazarević - Laki

Република Србија
Министарство
туризма, туризама
и ваздухопловништва

Валевско
пиво

НА РАЈЦУ

МЕЂУНАРОДНА ТУРИСТИЧКА МАНИФЕСТАЦИЈА - КОСИДБА НА РАЈЦУ

15-17. јул 2022.

NUŠIĆIJADA

Povratak XIII obnovljene Nušićijade od 26-28. avgusta bi trebalo da bude u punom sjaju, onako kako je bilo pre pandemije korona virusa

Ovogodišnji slogan festivala je "Oprem dobro" poručuje da će ovogodišnja Nušićijada proći u obeležavanju 45-te godišnjice od prvog prikazavanja kultne serije „Više od igre“ koja je snimana u Ivanjici. Nušićijada je kolažni festival, praznik humora i veselja, koji objedinjuje pozorište, film, muziku, ulična dešavanja... Po svom konceptu razlikuje se od drugih festivala u zemlji. U tri festivalska dana, Ivanjica se preobražava u staru varoš s kraja 19. i početka 20. veka, što je jedan od glavnih „magneta“ za posetioce kojih je iz godine u godinu sve više.

Originalan koncept, utemeljen na građanskom duhu, doveo je Nušićijadu na mapu evropskih festivala. Sve ivanjičke gradske kafane i kafići okićeni su zastavicama sa likom Branislava Nušića i svi do jednog puštaju starogradsku i probranu narodnu muziku. Ulicama Ivanjice šetaju devojke, žene, mladići, sredovečni ljudi, devojčice i dečaci odeveni u kostime stare građanske Srbije. U večernjim satima, kada počinje program na trgu na kojem je postavljena pozornica nazvana „Okruglo pa na čoše“, ulicom više ne može da se prolazi. Ljudi se probijaju, dotiču i mimoilaze u živopisnoj mešavini vremena sadašnjeg i oživljene druge i treće decenije 20. veka. Program na pozornici vodi glumac u ulozi Branislava Nušića, ima brkove, odeven je u frak, nosi cilinder i štap, i likom veoma podseća na slavnog srpskog komediografa.

Zahvaljujući Nušićijadi, krajem avgusta mala ivanjička čaršija postaje velika zajedno sa velikim ljudima koji budu „Viđeni na Nušićijadi“.

NOVOBEČEJSKE LETNJE MANIFESTACIJE

Neolitska kuhinja i viteške borbe, želja da se ljudi „opasulje“, štrudle i obeležavanje Velike Gospojine samo su neke od tema brojnih manifestacija koje u letnjom periodu organizuje Turistička organizacija opštine Novi Bečeј

Srednjevekovni piknik na Arači (18. juna)

Ova manifestacija se održava na prostoru između Novog Bečeja i Novog Miloševa, u senci ruševina srednjovekovne crkve Arača. Otvaranje jednodnevne manifestacije počinje dolaskom gostiju, nakon čega će u periodu od 10:30 do 16 časova učesnici imati priliku da pokažu svoje kulinarske sposobnosti. U okviru pratećeg programa koji traje do 18 časova, prisutni mogu da uživaju u prezentaciji i degustaciji neolitske kuhinje, viteških borbi, u srednjevekovnim igrama za decu i drugim segmentima. Neolitska kuhinja ne mora da bude bezukusna.

„Opasuljivanje novobečejaca“ (15. Jul)

Tradicionalno, porodično okupljanje svake godine na keju, tačnije, na platou ispred marine Gradište, Samo ime „Opasuljivanje“ kaže da je želja organizatora da se ljudi opasulje, i da shvate da je najbitnije druženje, te iz tog razloga pozivaju sve Vas koji volite da se takmičite u spremanju pasulja, družite i uživate u ovoj lepoj banatskoj varoši.

Dani sela Novo Miloševo – Štrudlijada (02. Avgust)

Cilj ove manifestacije je očuvanje i popularizacija starih banatskih običaja, jela i kolača - posebno štrudle, koja je zaštitni znak i lokalni specijalitet. Pored toga, organizatori stavljuju akcenat na izložbu i prodaju Štrudli, kao i na izložbu ručnih radova veštih domaćica, uz prateći kulturno-umetnički program.

Najatraktivniji deo manifestacije je obaranje rekorda u dužini Štrudle, te je naduža Štrudla za sad dužine 27,60 m.

Velikogospojinski dani (25 – 28 avgust)

Jedna od najvećih manifestacija - Velikogospojinski dani iz godine u godinu ugoste veliki broj posetilaca iz Srbije i šireg regiona.

U toku Velikogospojinskih dana, održava se još mnoštvo podmanifestacija, a to su: Revija paradnih zaprega od koje je pre 27 godina i počelo obeležavanje Velike Gospojine, Velikogospojinski zlatni kotlić, Etno bazar, Avlija zabavljiva, Ulica zanatskog piva, Velikogospojinska litija, Susreti zavičajaca, Dečija ulica, Velikogospojinska bućka (lov na soma kapitalca), Plivački maraton Bečeј – Novi Bečeј, „BOAT SHOW“ promocija zabave na vodi, Otvoreni dani rečne ratne flotide, Poljoprivredno-privredna manifestacija Poljofest.

LETNJI TURISTIČKI ADUTI BRUSA

Kopaonik je poznat kao zimski turistički centar ali poslednjih godina postao je atraktivan i za posetioce u letnjim mesecima

Na istočnoj strani Kopaonika leži varošica Brus koja ima svoje turističke adute. Ovom prilikom pomenućemo par njih.

Letnju ponudu Brusa odlikuju brojne manifestacije u organizaciji Turističke organizacije opštine Brus. Najposećenije su: „Dani preobraženja“, „Dani borovnice“, „Dani vrganja“ i „Bruski kotlić“.

Turističke organizacije opštine Brus, Turističke organizacije Raška, Nacionalnog parka Kopaonik i MK Grupe. „Dani borovnice“ ove godine se održavaju od 29. do 31. jula. Tom prilikom biće održano takmičenje u branju borovnica i oceniće se već pripremljeni proizvodi od borovnice: rakije, džemovi, slatka i sokovi. Učesnici „Dana vrganja“ takmiče se u branju gljiva i pripremi jela od gljiva: gulaša, čorbe i sl. Za vreme trajanja manifestacije od 2. do 4. septembra biće postavljenja se izložba gljiva sa Kopaonika i proglašen najteži vrganj.

„Bruski kotlić“ organizuje se početkom avgusta na jezeru Ćelije u Zlatarima i privlači veliki broj zaljubljenika u ribolov. Manifestacija je gastronomskog karaktera i predstavlja takmičenje u pripremi ribljih specijaliteta.

Nedaleko od centra Brusa nalazi se izvor termomineralne lekovite vode poznatiji kao „Bruska banja“. U okviru izvora izgrađen je bazen koji se puni termomineralnom vodom temperature 27 °C i na raspolaganju je turistima tokom cele godine. U blizini „Bruske banje“ nalazi se moderna sportska hala kapaciteta 800 sedišta.

Od sportskih objekata u Brusu treba izdvojiti i dva teniska terena, kao i veliki broj terena za male sportove. A tu je i moderan olimpijski bazen koji je rekonstruisan 2017. godine i tom prilikom su ugrađeni elektronski filteri. Zanimljivo je da je ovaj izgrađen još daleke 1954 godine, odmah posle bazena „Tašmajdan“ u Beogradu, i to kao treći po

„Dani preobraženja“ je manifestacija koja godinama zaštitni znak opštine Brus. Svakog 19. avgusta iz godine u godinu u Brus dolazi veći broj posetilaca koji tog dana i naredna dva koliko traje ova

manifestacija dana imaju priliku da se upoznaju sa našom tradicijom i vrednostima. U okviru „Dana preobraženja“ održava se manifestacija „Zlatne ruke Brusa“ gde se veliki broj učesnika takmiči u pripremi starih jela, izradi ručnih radova i starih zanata. Manifestacije „Dani borovnice“ i „Dani vrganja“ održavaju se na Kopaoniku u zajedničkoj organizaciji

redu olimpijski bazen u bivšoj Jugoslaviji. Gradske stadione u neposrednoj blizini bazena kapaciteta je 1000 sedišta i sa dva pomoćna terena zaokružuje ovaj sportski kompleks i čini ga idealnim za pripreme sportskih ekipa.

VODOPADI STARE PLANINE

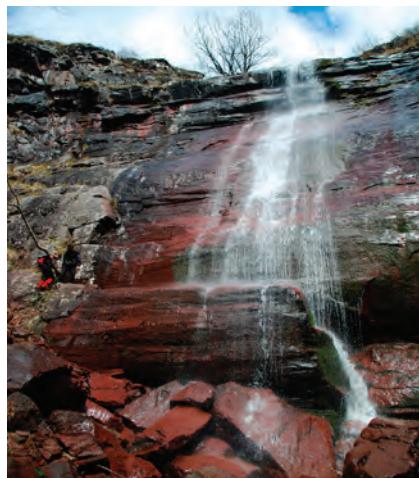
Vodopad Pilj – Piljski vodopad, Topli do

Vodopad Pilj ili Piljski vodopad nalazi se na 4 km udaljenosti od sela Topli Do. Ovo staroplaninsko selo od Pirotu je udaljeno 33km. Visina vodopada je 64 metara

i ubraja se u najviše vodopade Srbije. Naziv Piljskog vodopada potiče od planinskog vrha Pilj, u čijem podnožju se i nalazi, na visini od 1.467 m n.v. Vodopad čine dve kaskade Gornji Pilj - niža kaskada i Donji Pilj - viša kaskada. Ova imponantna prirodna atrakcija, otkrivena je tek 2002.godine,

zbog nepristupačnog i šumovitog predela u kome se nalazi, a danas se svrstava u obavezno mesto za posetu svih ljubitelja prirode i paninara.

Vodopad Čungulj, Topli do

Vodopad Čungulj ili Čunguljski skok, nalazi se na Toplodolskoj reci, nedaleko od sela Topli Do. Visine je 43 metara što ga svrstava u kategoriju najviših vodopada u Srbiji. Naziv je dobio po planinskom vrhu Čungulj, u čijem se podnožju

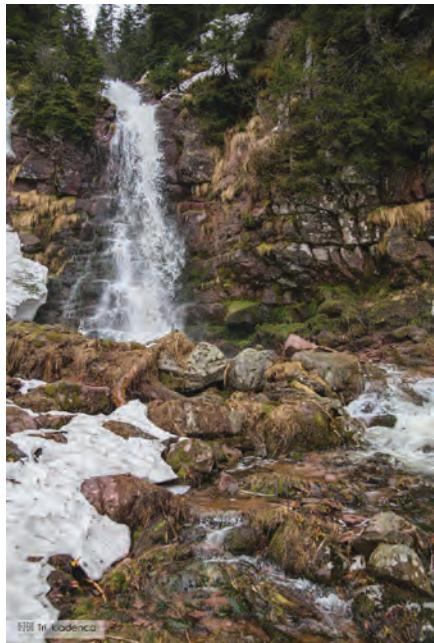

i sigurno je najfotografisaniji vodopad na Staroj planini. Od sela Dojkinci, tačnije od poslednjeg objekta u selu, planinarskog doma Dojkinci, udaljen je 4,5 km. Put do vodopada atarskim (šumskim putem) obeležen je pešačkom signalizacijom i uz uživanje u

prizorima nestvarne lepote Stare planine bez većih napora se stiže do njega. Preporučuje se obilazak vodopada Tupavica i dalje ulaz u strogi rezervat Arbinje isključivo peške ili planinskim biciklom.

Vodopad Tri kladenca, Dojkinci

Vodopad Tri kladenca smešten je u rezervatu prirode „Arbinje“- Stara planina - pa se naziva i Arbinjski vodopad. Nalazi se na Dojkinačkoj reci, na visini od 1.750 m n.v. Put do ovog vodopada vodi iz sela Dojkinci, najpre do najpoznatijeg vodopada Stare planine Tupavica pa dalje kroz rezervat Arbinje. Sam rezervat je najpoznatiji po najlepšom

šumom smrče ne samo na Staroj planini već i u Srbiji. Vodopad Tri kladenca dobro je sakriven u šumi Stare planine i iako ne spada u grupu visokih vodopada, s obzirom na ambijent u kome se nalazi, smatra se vrlo atraktivnim lokalitetom.

Koprenski vodopad

Koprenski vodopad nalazi se na Staroj planini ispod vrha Kopren, na nadmorskoj visini od 1.800 metara, što ga svrstava u vodopad koji se nalazi na najvećoj nadmorskoj visini. Visina vodopada

je 103 metara i to je drugi, najviši vodopad u Srbiji. Vodopad se nalazi na rečici Dabidžin potok u jedinstvenom ambijentu Stare planine, za čiji obilazak je potrebna pratnja planinarskog vodiča ili dobrog poznavaoца ovog dela terena Stare planine. Jedinstvenost Koprenskog vodopada ogleda su činjenici da je ovo drugi najviši vodopad u Srbiji kao i prirodni ambijent u kome se nalazi.

ODMOR I LEK NA JEDNOM MESTU

Selters banja, najbliže banjsko lečilište prestonici, okruženo planinskim vencima Kosmaja, Bukulje i Venčaca, danas sa ponosom može da ugosti u svojim savremeno renoviranim kapacitetima više od 150 gostiju

Institut Selters, od davnina poznat kao srpski Selters po lekovitosti svoje mineralne vode pružiće vam jedinstven doživljaj. Mineralna voda je visoko kvalitetna, hiperterma, koja na svom izvoru ima temperaturu preko 50 stepeni. Poštujući tradiciju i temelje na kojima je iznikao čitav kompleks Instituta, uz bogat medicinski kadar i praćenje savremenih dijagnostičkih i terapijskih metoda u lečenju i rehabilitaciji i uz korišćenje prirodnih resursa mineralne vode i lekovitog blata, Selters je postao lider u polju prevencije i očuvanju zdravlja.

Leto 2022.godine nosi sa sobom bogatstvo sadržaja koje Selters banja nudi kroz odmor i opuštanje. Od Mineralnog paketa preko Antistress wellness paketa, sa smeštajem u ušuškanom i prijatno uređenom ambijentu Stacionara II, preko poludnevnih korišćenja wellness sadržaja, doprinose pravi užitak i opuštanje. Neizostavno je korišćenje otvorenog bazena za odrasle i decu u vrelim letnjim danima, prijatan ambijent i okruženje bogato stazama

zdravlja, teretanom na otvorenom i čistom vazduhu, sportskim terenom, kao i sadržajima za decu. Savremeno opremljen wellness centar sa brojnim sadržajima prilagođenim za svakog pojedinca u skladu sa potrebama zdravlja i prevencije: bazen, sauna, slana soba, tepidarijumi. Kao tradicionalan vid lečenja i antistress tretmana, podvodne masaže u lekovitoj vodi Selters, u savremeno opremljenim kadama za podvodnu masažu, omogućiće svakom korisniku pravi užitak i oporavak. Lekovito blato, koje u svom sastavu sadrži mineralnu vodu Selters, neizostavan je deo paketa u Seltersu. Više vrsta

ručnih masaža za opuštanje, otklanjanje stresa, antiselulit programi i limfne drenaže ispunice očekivanja korisnika koji se upute u Selters na zdrav odmor.

Posvetite sebi malo vremena i priuštite odmor i oporavak u srpskom Seltersu.

Jošanička Banja – zelena oaza zdravlja

Jošanička Banja se nalazi na obroncima Kopaonika (24 km udaljena), u dolini reke Jošanice i njene pritoke Samokovke, na nadmorskoj visini od 550 m. Okolina banje je bogata zelenilom i šumama u kojima dominira „banjski borjak“ koji predstavlja deo prirode posebne vrednosti, naročito za zdravstvene i rekreativne potrebe. Banja je

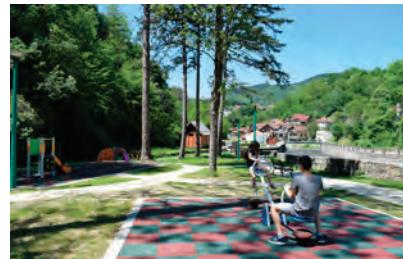

udaljena od Beograda 245 km, a od Kraljeva 74 km. Iсторијски развој Јошаничке Бање као насеља одувек је био везан за термалне изворе. Предпоставља се

да су са лековитим водама Јошаничке Бање први били упознати Римљани, а да су њихово благотврдно дејство користили и Тури. Прво стручно испитивање лековитости воде

позната је тек 1834. године. Вода је испитивана на Бечком медицинском универзитету, на захтев кнеза Милоша.

Јошаничка Бања има 5 извора минералних вода, који се убрајају међу најтоплије у нашој земљи. Главни извор дaje 12,7 литара воде у секунди, температура воде срвстава је у категорију хипертермалних вода, што омогућава нjenо korišćenje u balneološke svrhe, за lečenje različitih vrsta reumatizma, stanja posle preloma

kostiju, sportskih povreda, arterijske hipertenzije, гинеколошких оболjenja, коžnih болести. Бански комплекс чине банско (ново) купатило подигнуто 1935. године са мањим базеном, 8 мањих хидромасажних када и једном великом джакузи кадом, старо купатило (hamam) из XVIII века, sauna и мањи отворени базен.

У Јошаничкој Бањи могу се посетити Memorijalni комплекс Milunke Savić, Дом културе са библиотеком, и црква Успења Пресвете Богородице.

Staza zdravlja

Јошаничка Бања туристима нуди уређену пеšачко бициклишку стазу на којој рекreativci или спортсти могу да уživaju и тренирају у скрivenим лепотама и

пределима банског бора, хладовини шуме и чистом ваздуху. Стаза има три рute - црвену, нарандџасту и зелenu, ukupne dužine 10 km.

Izletišta

У близини Јошаничке Бање налазе се уређена излетишта „Доров мост“ на улазу у Национални парк Копаоник, 4 km удаљено од Јошаничке Бање, уз леву обалу

реke Samokovke и излетиште „Кадијевач“, 20 km удаљено од Јошаничке Бање.

Излетишта су веома посећена током викенда због чистог и пријатног ваздуха, посебно у топлим летњим данима и

представљају незаobilaznu станицу туристика који посећују Копаоник.

Knjaževac – Tamo gde su prijatelji!

RGOŠKA BANJICA

Na 5 km od Knjaževca u pravcu Niša nalazi se prirodni biser koji u vrelim letnjim danima donosi rashlađenje

Na vodonosnom rasedu dužine oko 800 m izbija čitav niz izvora. Par njih formiralo je prirodno jezero u kome je temperatura vode konstantno 28 °C. Analizama je utvrđeno da u vodi ima magnezijuma, selena, mangana, radona, fluora.

Rgoška Banjica je poznata od davnina. Rimski legionari kupali su se u njoj o čemu svedoče ostaci nekadašnjeg rimskog kupatila. O lekovitim svojstvima izvořišta na Banjici svedočanstvo je 1864. godine ostavio austrijski putopisac Feliks Kanic.

Osim lekovitog izvora, ovo omiljeno izletište Knjaževčana i njihovih gostiju, obuhvata popločanu plažu, park sa mobilijarom za decu i uređen parking prostor. Od pre par godina na ovoj lokaciji sa radom je počeo restoran «Banjica». Ovaj moderno uređen objekat u ponudi ima internacionalne specijalitete.

Knjaževčani su iskoristili prirodnu blagodet Rgoške vode i napravili izuzetno mesto za uživanje tokom leta. U pitanju je sportsko rekreativni kompleks Banjica koji obuhvata olimpijski bazen, dečiji bazen i mali akva park. Svi bazeni snabdevaju se termalnom vodom, stalne temperature od 23 stepeni. Tereni za male sportove upotpunjaju sliku ovog mesta. Po okončanju leta uživanje na bazenu se ne završava već se nastavlja i tokom hladnih dana, kada je bazen pokriven balon salom. Posetiocima je na raspolaganju i sauna sa slanim zidom kao i parno kupatilo.

A kada se Sunce spušta i dan privodi kraju, možete posetiti crkvu Presvete Bogorodice, koja će vam sigurno dugo ostati u sećanju. Crkva se nalazi na levoj obali Trgoviškog Timoka, u selu Donja Kamenica. Monumentalna po izgledu, mala po dimenzijama, svakako jedinstvena, predstavlja biser Timočke eparhije.

Nikako nemojte propustiti relaksaciju na knjaževačkim verandama, pod krošnjama lipa, uz pogled na čamce koji plove Timokom. Uživajte u zvucima lagane muzike i knjaževačkim vinima koja popravljaju raspoloženje. Lokalni gastronomski

specijaliteti belmuž, prepržolj i mnogi drugi ugrejaće stomak i daće energiju neophodnu da nastavite sa otkrivanjem tajni Knjaževca i njegove okoline.

POSETI SOMBOR

Kako da se provedu tri nezaboravna dana u Somboru? Šta da se vidi, obide, nauči, pojede i popije? Pitali smo profesionalce iz Turističke organizacije grada Sombora i evo njihovog predloga:

PRVI DAN – Svoju nezaboravnu posetu Somboru predlažemo da započnete upoznavanjem istorije grada u Gradskom muzeju i posetom Galeriji najpoznatijeg somborskog slikara Milana Konjovića.

Nakon ručka u nekom od čuvenih somborskih restorana (u centru grada ili pored kanala, po želji), angažujte lokalnog turističkog vodiča ili sami krenite u istraživačku avanturu. Zaustavite se na Trgu Svetog Trojstva i Svetogeorgijevskom trgu i razgledajte znamenite objekte koji ga okružuju. Posetite somborske hramove. Na putu do zgrade Županije proći ćete pored Gradske kuće, kuće u kojoj je živeo Laza Kostić, pored Srpske čitaonice, Gradske biblioteke... Zgrada Županije, smeštena u Parku Heroja čuva najveće ulje na platnu u našoj zemlji, sliku "Bitka kod Sente" i crtež "Sombor viđen očima ptice". Nemojte propustiti vožnju fijakerom prelepim somborskim Vencem, a možete i da produžite do Velikog Bačkog kanala i uživate u njegovoj lepoti i miru, vožnjom katamaranom. Nakon večere, uživajte u nekoj od predstava Somborskog narodnog pozorišta. Dan završite sabirajući utiske u nekom od kafića u centru grada.

DRUGI DAN – Nakon doručka, preporučujemo

obilazak Bačkog Monoštora, Bezdana i Koluta. Posetite Specijalni rezervat prirode "Gornje podunavlje" i neku od brojnih šetnih i biciklističkih staza kroz rezervat ili Eko centar „Karapandža“, Pčelarsku učionicu i Etno kuće „Mali Bodrog“ i „Romska duša“ u Monoštoru. Za ručak predlažemo paprikaš od divljači. Zanimljiva je poseta monoštorskim i bezdanskim starim zanatima. U popodnevnim satima posetite bezdansku Tkačnicu svilenog damasta "Novitet Dunav", Etno kuću „Jelena“ i Ekološku učionicu "Baraćka", a potom ZOO vrt "Miki" u Kolutu. Veče provedite na čardi pored Dunava uz riblje

specijalitete, čuvenu doboš tortu, domaće vino i tamburaše.

TREĆI DAN - započnite posetom Ateljeu starih zanata i domaće radinosti i Dida Hornjakovom salašu ili Našem salašu u Gradini uz obaveznu degustaciju tradicionalnih salašarskih jela. Popodne provedite u upoznavanju tradicije u etno kući u

Telečkoj i za kraj, posetite udruženje „Staparska ruža“ u Stapanaru, koje će vam prezentovati izradu staparskog čilima, uz čuvenu staparsku listaru.

Туристичка организација града Сомбора
Turistička organizacija grada Sombora
Zombor varos idegenforgalmi szervezete
Tourist organization of Sombor

**Poseti
Sombor**

PISMA ČITALACA

IDEALAN VIKEND U INĐIJI

Brz način života, gužve u saobraćaju i svakodnevne obaveze verovatno sve nas koji živimo u velikim gradovima podjednako opterećuju. Baš iz tog razloga, vikend u maju poželeta sam da provedem sa porodicom u prirodi, u mestu sa bogatom istorijom i interesantnim sadržajem za decu, ali svakako u mestu sa dobrom hranom. Na predlog prijatelja iz Beograda, odlučili smo da to bude Indđija. Iako tamo ranije nismo bili, po njihовоj priči, u Indđiji ćemo naći sve što nam treba. U redovima koji slede opisau vam kako smo se proveli.

Pre samog putovanja, oduševljenje! Sve informacije o smeštaju pronašli smo na android aplikaciji „Upoznaj Indđiju“ koja vam svakako mnogo može pomoći i kasnije tokom čitavog boravka, jer su tu i informacije o lokalitetima, manifestacijama, restoranima, vinarijama... Odlučili smo se za hotel „Sidro“ u Beški, smešten na samoj obali Dunava sa prelepm pogledom na reku i most, komforним sobama i povoljnem cenom boravka. Kako smo došli u petak popodne, nakon smeštaja, sišli smo do riblje čarde „Sidro“, gde su već uveliko svirali tamburaši. Miris riblje čorbe i jela od sveže ulovljene rečne ribe mamio nas je te smo se prepustili našim čulima. Sutradan nakon doručka dogovorili smo sa menadžerom hotela „Sidro“ prevoz do Krčedinske ade, poslednje prirodne oaze gde možete videti na stotine i stotine konja, podolskih goveda i krava na slobodnoj ispaši. Ništa od onoga što smo pre toga videli na fotografijama nije moglo da dočara boravak i šetnju na ovoj najvećoj adi na Dunavu. Životinje su izuzetno pitome, iako žive na neki način

u divljini. Vodostaj je bio veći nego inače, pa smo na Krčedinskoj adi mogli videti i veliki broj ptica pored nekoliko većih bara. Vrhunac doživljaja bilo je krdo konja koje je prošlo pored nas! Nakon dva sata lepe šetnje po prirodi i predaha u hladu stogodišnjih vrba, vratili smo se nazad u hotel, osvežili, presukli i krenuli u obilazak Etno kuće u Maradiku za koju su nam rekli da je čuvar bogate tradicije i kulture ovog prostora.

Maradik je udaljen svega desetak kilometara od Beške, te smo vrlo brzo stigli. Tamo nas je dočekala Nikolina Ćaćić koja je kustos u Etno kući. Provela nas je kroz čitavo domaćinstvo pričajući priče iz davnina i „kako je to nekada bilo“. Mnogi veliki etnografski muzeji mogli bi ovoj Etno kući da pozavide na postavci. Tu je izložen veliki broj interesantnih eksponata koji se odavno više ne koriste, a danas je, nažalost, mali broj onih koji zaista znaju koja im je namena ustvari bila.

Nakon posete Etno kuće, obišli smo i manastir Krušedol koji se nalazi na 5 minuta vožnje od Maradika. Ovaj manastir je bio zadužbina Brankovića, poslednjih despota u Sremu. Zbog bogate istorijske riznice, čuvenog ikonostasa i mnogih relikvija, ovo je bio jedan od najznačajnijih srpskih manastira. Danas manastir privlači pažnju i kao mauzolej.

Kako bi izabrali pravo mesto za porodični ručak, ponovo smo pokrenuli mobilnu aplikaciju „Upoznaj Indđiju“. Naš izbor je bio salaš „Mali park“ jer smo želeli da probamo sremačke specijalitete. Konobari su predložili čitav meni koji smo sa radošću prihvatili. Ukratko, hrana je bila izvrsna! Porodice koje dolaze sa decom, nakon ručka obavezno moraju da posete dečiji tematski park „Keltsko selo“ u Indđiji. Ovo je jedinstveni muzej na

otvorenom sa celodnevnim sadržajem. Edukativne radionice, kulturni i sportski sadržaji, sve se smenjuje tokom dana. Preporuka je da pre polaska pogledate program na sajtu Keltskog sela i uklopite dečije afinitete sa ponuđenim sadržajem. Ono što ovaj tematski park čini specifičnim u Srbiji, a možda i šire, jeste činjenica da nakon što platite ulaznice,

koje su izuzetno povoljne (100 i 200 dinara), deci je sve na raspolaganju i to besplatno, bilo da je u pitanju učešće u radionicama pletenja, veza, tkanja, grnčarije, kaligrafije, pravljenja keltskog hleba i kolača ili prisustvo predstavi, mađioničaru, koncertu. Naša procena je da ovde možete provesti kvalitetna dva do tri sata u popodnevnom terminu. Dok su se deca zabavljala, mi smo posetili mini muzej, obišli selo i uživali u restoranu koji se nalazi na natkrivenoj platformi iznad jezera.

Veče je bilo savršeno za šetnju glavnom pešačkom zonom Indžije. Na predlog meštana, posetili smo i novootvorenu Galeriju Adligat i aktuelnu izložbu posvećenu Ivanu Bekjarevu.

Poslednjeg dana našeg boravka u opštini Indžija, posetili smo Stari Slankamen, mesto sa bogatom istorijom i prelepom prirodom. Na putu do Starog Slankamena obišli smo Spomenik bitke kod Slankamena, jedne od najvećih bitaka u 17. veku. Bitka je vođena između dva velika carstva: Svetog Rimskog Carstva i Osmanskog carstva.

Nažalost, na obe strane ratovao je i veliki broj Srba. U austrijskoj miliciji bilo je oko 10.000 Srba, a u janjičarima oko 15.000 Srba. Tako se dogodilo da u bici kod Slankamena ratuju Srbi protiv Srba, po ko zna koji put u istoriji. Spomenik sa stihovima Jovana Jovanovića Zmaja koji seća na još jedno naše stradanje, jedan je od najlepših koje smo posetili u Vojvodini.

Prava atrakcija Starog Slankamena jeste krstarenje Dunavom i Tisom, odnosno odlazak do ušća Tise u Dunav i mesta gde je prema legendi sahranjen Atila Bič Božiji. Tokom sat vremena dugog krstarenja, kapetan Dušan nam je ispričao priču o samom naselju, izvoru slane vode i verskim objektima, kojih je ranije bilo čak pet. Čuli smo i interesantne podatke vezane za ove dve reke, život ribara u Slankamenu, istoriji koje se i sam seća.

Posle krstarenja obišli smo vinariju Akuminkum, koja krije jednu zanimljivu tajnu a to je jedini očuvani turski hamam u Vojvodini. Ovo je jedan od retkih dokaza prisustva Osmanskog carstva u Srednjoj Evropi. Ovde saznajemo i da opština Indžija ima preko trideset vinarija, od kojih čak devet imaju degustacione sale i primaju turiste, pa možete uparivati hranu i vino. Za konkretno posluženje možete da posetite neku od ribljih čardi u Starom

Slankamenu. Sve tri su smeštene na samoj obali reke i za preporuku su, kažu meštani. Ako nakon ručka želite da prošetate, možete izabrati malo težu šetnju do ostataka rimske tvrđave Akuminkum ili otići u znatno lakšu ali „skuplju“ šetnju najvećim autletom u Srbiji, koji se nalazi u Indžiji, neposredno pored autoputa.

Rezime je jasan, Indžija je definitivno pravo mesto za savršen vikend!

Sanja Ivanović, Kragujevac

Fotografije: TOO Indžija

3 pitanja za...

Saša Dujin, direktor Turističke organizacije Novi Bečeј

Predstavite ukratko Novi Bečeј?

Novi Bečeј je mirna, pitoma varošica na levoj obali reke Tise sa najlepšim kejom u celom toku Tise a i u regionu. Za Novi Bečeј se kaže da je jedina varoš pored Ria De Ženeira koja ima strogi centar na vodi, kao i da je po broju cvetova koji krase prelepi kej i centar varošice procentualno najveći u Srbiji i regionu pa ga samim tim zovu srpski San Remo.

Naš grad je grad bogate istorije, pa sa sigurnošću možemo reći da je na prostorima naše opštine unazad hiljadama godina ovde bilo naselja raznih perioda i raznih kultura. O tome govore arheološka nalazišta Bordoš, Matejski Brod, Galad, Arača... Ovde su iskopane i retke relikvije koje govore o načinu življenja naših predaka pa je tako iskopana i najstarija vaga na svetu stara 70000 godina, figurina, kašićica stara 4000 godina kao i glava mamuta sa kljovama i brojni drugi eksponati oružja i oruđa iz raznih epoha i civilizacija. Ovuda je prolazio krstaški put kao i kopneni put svile. Zanimljivo je da se kralj Ričard Lavljе srce odmarao jedne zime u povratku iz pohoda i video rane lekovitim blatom iz obližnjih Slanih kopova, poslednjim ostatkom Panonskog mora.

Novi Bečeј je poznat u novijoj istoriji po kaštelima. Ima ih čak pet i u njima se vodio buran život pun provoda. Kod nas je bio žitni magacin u kojem se određivala cena žita u Habsburškoj monarhiji. Tu je i očuvana parna pumpa na Tisi u kumanačkom ataru u neposrednoj blizini naselja Taraš. Bili smo poznati, a to smo i danas, po ekskluzivnom i jedinstvenom vinu Muskat Krokan koji uspeva samo kod nas. Jedino u celom Svetu. Na potezu koji zovemo Biserno ostrvo. Ovo vino su služili na Bećkom dvoru, Beloj vili kod Tita i u drugim kućama velmoža i bogataša onog, ali i vremena današnjeg.. Piće bogova kako ga još nazivaju i dan danas je jedno od najtraženijih pića na ovim prostorima. Poznato je da je dizajn plakata za film Neretva plaćen u Krokanu umesto u novcu.

Jednom rečju Novi Bečeј je mesto dobrih ljudi, koji imaju srce. Veliko ko naša ravnica. Ovde se raduju

svakom gostu sloganom "Kad god došli dobro došli!". Kada nama gost dođe dobro biva i domaćinu. Ostavi se posla paorskog i sedne sa gostom za sofru koja obiluje bogatom banatskom gastronomskom šarenolikošću i koja je sačinjena od jela svih naroda i narodnosti koje ovde zajednički žive odvajkada.

Zašto turisti da posete Novi Bečeј?

Mnogo je razloga zbog kojih svakako nesmete zaobići našu varoš i njenu okolinu. Pobrojaću samo neke: Muzej traktora Žeravica, Muzej građanske kulture „Glavaševa kuća“, Slano kopovo gde su poslednji ostaci Panonskog mora i jedinstveni rezervat prirode u kojem svoje mesto zauzimaju brojne ptice selice, a pogotovo ždralovi. Tu su još: ostaci srednjevekovne crkve Arača, Muzej poljoprivrede „Kotarka“ i „Žitni magacin, spomen soba „Džemska Bonda“ – Duška Popova, spomen legat Ranka Žeravice, jedina ikona na svetu koja predstavlja Isusa sa ašovom u crkvi sv. Arhandjela u Kumanu. Ima ovde još štošta da se vidi, pa dođite i vidite! Kad god došli dobro došli!

Koji su dalji pravci razvoja Novog Bečeja kao turističke destinacije?

Razvoj nautičkog turizma proširenjem i uređenje postojećih pristana i same marine. Svekoliki razvoj turizma koji nudi kratak predah na selu tzv „Vilage break“ uz proverenu banatsku trpezu i aktivan odmor: šetnja, biciklizam, vožnja čamcima i karucama (fijakerom), jahanje, pecanje, lov, streljaštvo na glinene golubove, boćanje, kuglanje.

Radićemo na unapređenju turističke ponude, razvoju seoskog etno i eko turizma, proširenju smeštajnih kapaciteta kao i na umrežavanju svih stejkholdera na prostorima naše opštine.

MUZEJ KNJIGE I PUTOVANJA

Muzej knjige i putovanja zvanično je otvoren u okviru Udruženja Adligat 2009. godine, a cela institucija počiva na temeljima Biblioteke Lazić, osnovane 1882. godine u Vojvodini, koja postoji već devet generacija.

Muzej knjige i putovanja sastoji se od 18 izložbenih salona, podeljenih u dve celine: prvi deo, koji se sastoji iz tri izložbena salona, gde su prikazane kulture svih delova sveta, i drugi deo gde predstavljamo srpsku književnost, kulturu i umetnost. U Muzeju predstavljamo razvitak štampe i pisane reči, različite pojavnje oblike knjiga u svetu, razvitak i značaj knjige za ljudsku civilizaciju. U našoj stalnoj postavci, između ostalog, možete videti jestive knjige od pirinča, magijsku knjigu indonežanskog plemena Batak čiji su listovi od palminog lišća, a korice od ljudskih kostiju, knjigu na papiru napravljenu od slonovog izmeta, knjigu na najkvalitetnijoj svili, 117 predmeta pretkolumbijske umetnosti starih između 600 i 2800 godina, dela hajčanske naive, kolekciju više hiljada minijaturnih knjiga, od kojih je najmanja veličine svega 3.5 milimetra. Upoznaćete se sa običajima indonežanskog plemena Torađa, budističkih monaha sa Tibeta, ali i pravoslavnih monaha iz Etiopije, sa starim narodima Perua, ali i sa Inutima.

U delu srpske književnosti možete videti originalni nameštaj Obrenovića i upoznati se sa običajima na srpskom dvoru u 19. veku, videti originalnu prepisku kralja Milana i kralja Aleksandra Obrenovića, nakit princeze Ksenije Petrović Njegoš, ali i originalno oružje iz Prvog srpskog ustanka i pismo hajduka Veljka Petrovića. Videćete originalne prepiske Miloša Crnjanskog, prva izdanja dela Jovana Dučića, Branislava Nušića, Laze Kostića, lične predmete velikana srpske kinematografije

– Pavla Vuisića, Ivana Bekjareva, Ružice Sokić. Kod nas se nalazi i najveći fond knjiga na kojima su ispisane posvete regionalnih i svetskih autora – preko 50.000 knjiga! Na samom kraju, upoznaćete se i sa životom Nikole Tesle, kao i Tomasa Edisona kroz njihove orginalne prepiske, i videti nebesku biblioteku Čehova.

Muzej knjige i putovanja nalazi se u Beogradu u ulici Josipa Slavenskog 19a. Posete je moguće zakazati putem mejla: muzejknjige@gmail.com. Uporedo sa posetama iz regionala, i posetiocima iz inostranstva pokazuju veliko interesovanje za Muzej, pa tako i posete rastu iz godine u godinu.

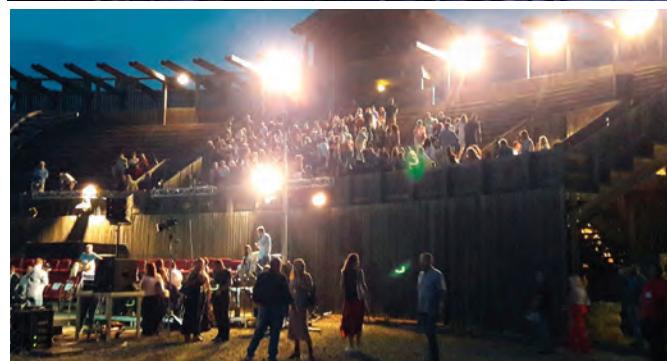
Tekst: **Viktor Lazić** predsednik udruženja
Fotografije: **Muzej knjige i putovanja**

SPOJ KULTURE I TURIZMA

Viminacijum fest je pozorišni festival koji se održava u cilju promovisanja kulturnog nasleđa i razvoja turizma

Ove godine četvrti po redu Viminacijum fest pod sloganom "Mitovi stari novi" održaće se od 21. do 27. juna na tri lokacije u arheološkom parku Viminacijum. Tokom 7 dana trajanja festivala pozorišne predstave će se izvoditi na najatraktivnijim lokacijama čuvenog rimskog antičkog grada. Amfiteatar (Arena), Domus, i Limes biće domaćini najboljim pozorišnim ansamblima iz regiona a i šire. Programsko opredeljenje i estetička vodilja festivala posvećeni su glumcu i glumi, a kriterijum pri izboru predstava je zasnovan na sadržaju koji se bavi mitom, mitskim događajima kao i mitskim ili istorijskim ličnostima nastalim u doba antičke i starorimske književnosti, pa i kasnijih epoha. Stručni žiri proglašava najboljeg glumca i predstavu festivala. Najbolji glumac dobija nagradu "Zlatna fibula", izlivenu repliku znamenja koje su, u obliku

The poster features three circular logos at the top: 'VIMINACIJSKI PARK', 'GUTOP ZA STAVBE ROMAREAL', and 'PROSTORI'. Below the logos, the title 'IV VIMINACIUM FEST' is written in large, bold, serif capital letters, followed by 'MITOVI STARI I NOVI' in a smaller, sans-serif font. The background shows a faint illustration of a classical building. At the bottom, the text reads '21. JUN - 27. JUN 2022. GODINE SVE PREDSTAVE SE ODRŽAVAJU U ARHEOLOŠKOM PARKU VIMINACIJUM SA POČETKOM U 21H'.

21. VI SVEĆANO OTVARANJE FESTIVALA TRI MUSKETARA <i>Pozorište mladih - Novi Sad</i>	24. VI OKAMELJENO MORE <i>Pozorište Bard Sandaljic Pranje</i>
22. VI KOD VEĆITE SLAVINE <i>Srpsko narodno pozorište Novi Sad i Centar za rječovu vizualnu kulturu</i>	25. VI KAŠTEL U JEZERU <i>Narodno pozorište Sombor</i>
23. VI JUGOSLAVIJA MOJA DEŽELA <i>JUGOSLAVIJA MOJA DOMOVINA Koprivnica Glazbalište - Koper teatro Capodistria Pozorište Friderik Foucauld Prijedori Ebersi Stiftung</i>	26. VI ŽALJUBLJENI ŠEKSPIR <i>Beogradska dramska pozorišta, Disney</i>
PRATEĆI PROGRAM <i>JAZZ BAND „BABA KAI“</i>	
27. VI THE BELGRADE <i>DIXIELAND ORCHESTRA SVEĆANO ZATVARANJE</i>	

kopče, na torzu nosili rimski zvaničnici i po kojoj su se razlikovali u rangu, odnosno zvanju i činu. Nagrada se sastoji i iz novčanog dela. Pozorište čija je predstava proglašena najboljom takođe se nagrađuje novčanim iznosom i priznanjem "Viminacijum Maksimus" u vidu plakete. Žiri publike svake večeri bira najboljeg glumca večeri. A nagrada se sastoji od umetničke slike, nekog afirmisanog umetnika, plakete "Uzdarje" Centra za kulturu Požarevac i kompleta (suveniri, knjige) koji dodeljuje Arheološko nalazište Viminacijum.

Sam festival je jedinstvena kombinacija pozorišne umetnosti i ambijenta Arheološkog parka Viminacijum koji je više od decenije i po predstavlja jednu od većih turističkih atrakcija Požarevca koja je poznata ne samo u Srbiji već i u celom svetu i koja iz godine u godinu beleži sve veću posetu.

Viminacijum Fest je zajednički projekat Grada Požarevca, Arheološkog parka Viminacijum i Centra za kulturu Požarevac.

Panoramski točak

Stvaramo nove uspomene

Najveći panoramski točak na Balkanu sa impozantnom visinom od 58m biće postavljen u vrnjačkom parku kod Jezera. Sa svoje 32 klimatizovane kabine sa toniranim steklima i tematskom rasvetom predstavljaće novu atrakciju Vrnjačke Banje.

www.vrnjackabanja.co.rs

Aqua park RAJ

Stvaramo nove uspomene

Aqua park RAJ je atraktivni vodeni park u Vrnjačkoj Banji koji se prostire na čak 3,5 hektara sa najzabavnijim bazenima za decu i odrasle, kao i restoranima, barovima.

www.vrnjackabanja.co.rs

Tunel vrnjački

Stvaramo nove uspomene

Vrnjački tunel koji potiče iz vremena Drugog svetskog rata biće otvoren za posetioce posle skoro 80 godina, a nalazi se ispod poznate vrnjačke letnje pozornice. Nova turistička atrakcija biće dugačka 130 metara, obogaćena multimedijalnim sadržajem.

www.vrnjackabanja.co.rs

Rajska planina Goč

Stvaramo nove uspomene

Rajska planina Goč je projekat koji podrazumeva implementaciju nekoliko sadržaja s ciljem dodatne atraktivnosti ovog dela Banje. Projekat podrazumeva da se na planini Goč izgradi adrenalinski park, zip lajn, sportski tereni, tipske kućice.

www.vrnjackabanja.co.rs

Samo kada putujem osećam se kao da sam kod svoje kuće

Mislim da je najvažnija stvar u životu da imaš dobre učitelje. Učiteljicu Andju nisam birao ali me je naučila da čitam. Od nje je to bilo dovoljno i za to joj hvala. Drugi učitelj mi je bila majka koja je stalno govorila – *Nemoj sine mimo sveta*. Nesam je poslušao. Srećom. Zahvaljujući učiteljici Andji, počeo sam da tražim prave učitelje u knjigama. Ivo Andrić je čovek od autoriteta i poslušao sam njegovu preporuku - *Ja ne putujem po ovoj zemlji s namerom da govorim, ni da podučavam, nego da gledam, slušam, učim i ponešto zabeležim*. Taj njegov stav je podržao Aleksandar Dima, onaj mladi, samo on mi je objasnio da ako čitam, mogu nešto da saznam, ali ako posmatram, znaću mnogo više. Da otkrijem nešto dublje odšetao sam u dalju prošlost i upoznao Ibn Batuta za koga su mi rekli da je jedan od najvećih putnika XIV veka. Taj čovek je sigurno znao šta priča kad je rekao - *Putovanja vas prvo ostave bez reči, a onda vas pretvore u priboveđača*. Moj omiljeni učitelj koji je priveo kraju moje obrazovanje je izronio iz još dajle prošlosti i još dalje zemlje. To je Kinez, Lao Ce koji je objasnio da - *Pravi putnik ne pravi planove, niti namerava da stigne do kraja puta*.

Sa tim predznanjem sam pošao da magistriram manje magistrale a više staze i bogaze zemlje Srbije a povremeno sam i širio putanje. U početku sam putovao sa planinarima ali i oni imaju neka kruta pravila što se tiče putanje i vremena. Tu je nastalo pravilo broj jedan - *Ko putuje sam ne mora nikoga da čeka*. Pravilo broj dva je da putovanje nikad nije stvar novca, već hrabrosti. Treće je da je prava umetnost putovanja kad odstupiš od svojih pravila.

Da, postoji i četvрто. Jedan starac na Pešteru, kad je čuo da me niko ne plaća što pešačim po starovlaškoj visiji, rekao je – *Daj čoveku haili pameti i dobre opanke i niko živ neće znati dokle će taj stići*.

Nekad se znalo da fini svet ide u banje a sirotinja na reku. Režiser Puniša Đorđević je imao običaj da kaže – *Na reku ideš sas gaće a na more sas pare*. Feliks Kanic nikako nije mogao a shvati zašto bogati svet iz Srbije odlazi u Abaciju pored predivne dunavske obale od Grocke do Smedereva. Stvar je potpuno zakomplikovao engleski eks kralj koji je sa svojom američkom družbenicom odlazio na

Rab da se kupa. Šokantno za to vreme – nisu ni koristili kupaće kostime. Posle rata je Narodna vlast ljudi masovno slala na more, na oporavak. U vozu koji je juriš unskom prugom našao se i Lala

more pa su krenuli da obilaze svoju zemlju. I otkrili su da krajevi gde im žive babe i dede uopšte nisu nezanimljivi. Doduše bilo je otužno gledati kolone turista koji u avgustu pešače desetak kilometara

iz Banata. Kada se na krivini kod Kaštela pojavilo more svi su proturili glave kroz prozor da vide to čudo. Proturio je glavu i Lala i začuđeno rekao – *Ju, pa to je voda!* Tako je odlazak na more postao obavezani vid odmora. U banje su odlazili bolesni i oni koji nikad nisu lako prihvatali novotarije. Srbi su razvili poseban vid letovanja na moru koji je nazvan – paradajz turizam. Čak i kasnije, kad je zatvorena Dalmacija a otvorena Grčka najlepši deo odmora je bilo večernje sedenje uz roštilj, paradajz – salatu i trećerazredno grčko vino. Misteriozna korona je Srbima uskratila obavezan odlazak na

da vide veličanstvene vodopade koji tokom leta curkaju kao blago odvrnuta slavina. Zato za obilazak Srbije ipak vredi napraviti bilo kakav kalendarski plan.

I na kraju Dalaj Lama je preporučio da jednom godišnje, idite na neko mesto na kome nikada do tada niste bili. Moja preporuka je da je mnogo priyatnije provesti par dana sa dobrom društvom u nekoj zabiti Srbije nego se šetati sa kinezima po Kineskom zidu. Pogotovo ako ne znate kineski.

Dragan Bosnić

SRBIJA TE ČEKA

Srbija nema more ali ima:

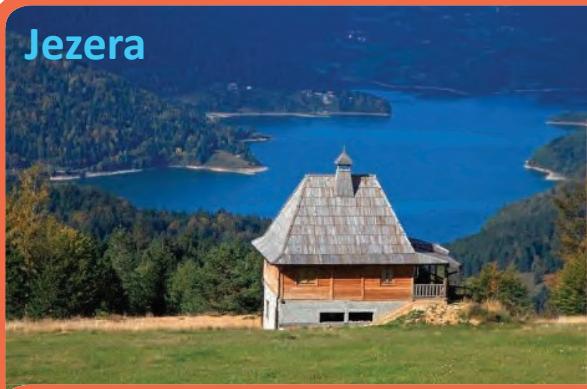
Planine

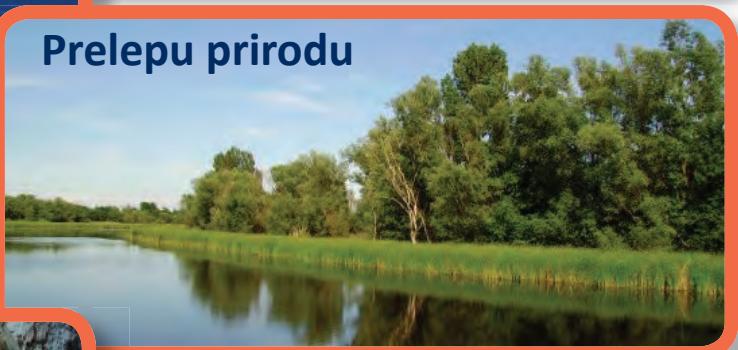
Banje

Reke

Jezera

Prelepu prirodu

Pećine

Bezbroj manifestacija

Tvrđave

Dvorce

Vodopade

Atraktivne vidikovce

Muzeje

Crkve i manastire

Tematske parkove

Dobre domaćine i etno sela

I još mnogo toga što morate sami da otkrijete ...

Domaću hranu, rakiju, vrhunska vina, prirodne sokove...

Turistički portal TURIZAM SRBIJE pokrenuo je promotivnu kampanju SRBIJA TE ČEKA koju sprovodi na svom sajtu turizamsrbije.info i na društvenim mrežama Facebook (<https://www.facebook.com/turizamsrbije.info>) i Instagram (<https://www.instagram.com/turizamsrbijeinfo/?hl=sl>) u želji da što veći broj ljudi provedu svoj odmor, ili bar deo odmora u Srbiji.

Pozivamo sve naše čitaoce, pratioce na društvenim mrežama, turističke organizacije, izdavaoce smeštaja da se priključe našoj kampanji i da zajedno učinimo sve da Srbija bude primamljiva turistička destinacija.

Šaljite nam vaše fotografije, video spotove, tekstove!

Kampanja se sprovodi uz podršku Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija.

www.turizamsrbije.info

e-mail: turizamsrbije.info@gmail.com

 <https://www.facebook.com/turizamsrbije.info>

 <https://www.instagram.com/turizamsrbijeinfo/>